

Γενική Ἐκκλησιαστική Ἱστορία

Καθ. Ἰωάννης Ἄντ. Παναγιωτόπουλος
Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή,
Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν

Γ' Οίκουμενική Σύνοδος (431)

➤ Ἡ Ἀ΄ Οἰκουμένη Σύνοδος δὲν διευκρίνησε τὸν τρόπο κατὰ τὸν ὁποῖο ἔγινε ἡ ἔνωση θείου καὶ ἀνθρωπίνου.

➤ **Ἀνόμοιοι:** ὁ Λόγος προσέλαβε μόνο «ἄψυχο σῶμα», ἀναπλήρωσε στὸν ἄνθρωπο τὴν ψυχή, γιὰ νὰ ἐξηγήσουν τὰ ἀδιάβλητα πάθη.

➤ ἀπέρριπταν ὄχι μόνο τὴ φυσικὴ θεότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν πληρότητα τῆς ἀνθρωπότητας τοῦ Χριστοῦ!

Ἀπολιναρισμός.

Δύο Ἀπολινάριοι

361: Λαοδικείας Ἀπολινάριος (ὁ Μικρός)

- ὑποστηρικτῆς τοῦ Ἀντιοχείας Εὐσταθίου
- ἀντιμετώπισε τὶς θέσεις τῶν Ἀνομοίων (μετὰ τὸ 360)
- ὑποστήριξε τὴν πληρότητα τῆς θείας φύσεως τοῦ Χριστοῦ
πλατωνικὴ ἀποδοχὴ: *λογικὴ καὶ ἄλογη ψυχὴ*

Φιλοσοφικὲς παραδοχές:

«δύο τέλεια ἐν γενέσθαι οὐ δύναται»

«ἡ ἀποδοχὴ στὸν Χριστὸ δύο πλήρων φύσεων, τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, συνεπαγόταν ἀναγκαστικὰ καὶ τὴν ἀποδοχὴ δύο προσώπων»

Ἀπολινάριος (ὁ Μικρός):

«Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἐνανθρώπιση προσέλαβε μόνο τὸ σῶμα καὶ τὴν ἄλογη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τὴ δὲ θέση τῆς λογικῆς ψυχῆς ἢ τοῦ νοῦ κατέλαβε ὁ θεῖος Λόγος»

*Οὐ δύο φύσεις τὸν ἕνα Θεόν, ἀλλὰ μίαν φύσιν τοῦ Θεοῦ
Λόγου σεσαρκωμένην καὶ προσκυνουμένην μετὰ τῆς σαρκὸς
αὐτοῦ (Πρὸς Ἰοβιανόν 1).*

Ἀντιοχειανὴ Θεολογία & Νεστοριανισμός

Διόδωρος Ταρσοῦ (374-394): τόνισε κυρίως τὴν πληρότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Χριστοῦ

➤ ἡ γενικὴ παραδοχὴ ὅτι φύση καὶ πρόσωπο εἶναι ἀχώριστα, δημιουργοῦσε τὸν κίνδυνο ὄχι μόνο διακρίσεως, ἀλλὰ καὶ χωρισμοῦ ἀκόμη τῶν δύο φύσεων μὲ τὴν παραδοχὴ καὶ δύο προσώπων στὸν Χριστό.

➤ ἀπέρριπτε τὴν πραγματικὴ γέννηση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν Μαρία: ἡ Θεοτόκος γέννησε μόνο τὸν ἄνθρωπο Χριστό.

➤ ἄρνηση τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ

Μαθητές τοῦ Διοδώρου Ταρσοῦ:

Κωνσταντινουπόλεως Χρυσόστομος (398-404)

Μοψουεστίας Θεόδωρος (392-428)

Πῶς μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ ἡ ἔνωση τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος στὸν Χριστό;

- φύση καὶ πρόσωπο εἶναι ἀχώριστα

- κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὸ δικό της πρόσωπο

- μὲ τὴν ἐνοίκηση τοῦ Θεοῦ Λόγου στὸ ἄνθρωπο, ὁ Χριστὸς εἶχε ἓνα πρόσωπο

- συνάφεια: «συγκόλληση» καὶ ὄχι «ἔνωση»

- ἡ ἔνωση δὲν ἦταν φυσική ἀλλὰ ἐξωτερική,

- ἡ ἐνότητα τοῦ προσώπου δὲν ἦταν πραγματική, ἀλλὰ μιὰ φαινομενικὴ ἐνότητα θελήσεως καὶ ἐνεργείας

Κωνσταντινουπόλεως Νεστόριος (428-431)

Θεοδόσιος Β΄, ὁ Μικρός (408-450)

Κωνσταντινουπόλεως Νεστόριος (428-431)

α) συνέδεε ἄμεσα τὴν «ὑπόσταση» μὲ τὴν «οὐσία»

β) προσωπική καὶ ὄχι φυσική ἔνωση στὴν Χριστό : ἔνωση τῶν δύο φυσικῶν προσώπων σὲ ἓνα κοινὸ καὶ μοναδικὸ πρόσωπο

γ) ἡ μετάδοση τῶν ἰδιωμάτων τῶν δύο φύσεων δὲν ἦταν ἀπλὴ φαινομενικὴ μετάδοση, ἀλλὰ δὲν ἦταν καὶ φυσική

δ) «συνάφεια»

➤ δὲν δεχόταν τὶς δύο γεννήσεις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ : ἄρνηση ὅτι ἡ παρθένος Μαρία ἦταν «Θεοτόκος»

Ἀλεξανδρείας Κύριλλος (412-444)

σπουδαῖος θεολόγος

«μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρκωμένη»

Θεολογική αντιπαράθεση στην Κωνσταντινούπολη

Τενέδου Ἀναστάσιος

μετέπειτα Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλος

μετέπειτα Δορυλαίου Εὐσέβιος

Κωνσταντινουπόλεως Νεστόριος

«Θεοτόκος»

429: ανταλλαγή ἐπιστολῶν, μέχρι καὶ ὁ Ρώμης Κελεστίνος
(422-432)

430: καταδίκη τῆς θεολογίας τοῦ Νεστορίου ἀπὸ τῆ Σύνοδο
τῆς Ρώμης

430: Σύνοδος Ἀλεξανδρείας : *Δώδεκα Ἀναθεματισμοί*

Ἀντιοχείας Ἰωάννης (427-443) : ὑπὲρ τοῦ ὄρου «Θεοτόκος»,
ἀλλὰ ἐνστάσεις στὴ θεολογία τοῦ Κυρίλλου

431: Σύνοδος Ἐφέσου

7 Ἰουνίου 431: ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου

22 Ἰουνίου 431: ἐπανέναρξη καὶ «ὀλοκλήρωση» τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου

26 Ἰουνίου 431: ἄφιξη τῶν ἀνατολικῶν ἐπισκόπων

10 - 22 Ἰουλίου 431: συνεδρίες μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν ἐκπροσώπων τῆς Δύσης

433: «Ῥόθος τῶν Διαλλαγῶν»

Ὁ Ἀντιοχείας Ἰωάννης δέχθηκε:

- α) τὴν ἀλεξανδρινὴ ἐρμηνεία τοῦ ὄρου Θεοτόκος**
- β) τὴν περὶ τῶν δύο γεννήσεων τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ**
- γ) τὴν κοινοποίησιν τῶν ἰδιωμάτων τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ**
- δ) τὸν ἀποκλεισμὸν ἀκραίων ἀντιοχειανῶν θέσεων**